

herbert gleda u njen dlan

magdolna danji

ono što nije

Ovo nije vejavica. Teška visina. Bez ritma. Nisu cokule. Bodljikav koren što zemlju vezuje. Nije livada. Nije put. Izrastao kako treba.

Ne dalje.

na staklu

Hladno nebo, negde daleko. Vetar, zastao negde. Između dve grane se ljulja parče stakla. Lomi li se?

selčeva pega

Verovala sam, ovo je zmijska koža, moći ću da je skinem. Godišnje doba za to je bilo tu, a nisam primetila. Pa neka onda niko ne govori ovde o strasti.

tamnočisto

Višeć u snu? Nepotrebno sećanje, ne govori, voli. Bol tačno izvagana. Svaka reč neljudska je.

o opasnim igrama u detinjstvu

I
I da li prihvatam, pitaš me, da li prihvatam da plaćem kao dete, na jedinom i pravom glasu čoveka. I ako ne prihvatam, znam, tada sam bila najbliža istini.

Mogu da potonem u vreli pesak do grla, iza leđa mi nož pade — kakvo besmisleno bacanje noževa — ako bi me pogodio: nosila bi ga, ako bi mi pred noge pao: sledila ga.

Govorim o ničemu. Predano. Blago hiljadu i jedne noći razmenjujem u sitniš.

II
Jedan nož sa drškom od bisera i svetlucavi kliker čitavo im je nasledstvo. U pesku se nož i kliker sjaje, kotrljaju danju i noću, nečujno.

Neka nebo blagoslovi, čuva onog ko nemirno spava. Ona će da razmišlja o dobu prošlom pre ili kasnije, u pesku nož sa drškom od bisera, svetlucavi kliker nade, sakriva ih i ne može da spava —

Sedam svetova bi običi mogla sa svojim blagom, od detinjstva se ne brine o zagrljajima i čoveka iz igre ubija. Neka nebo čuva, blagoslovi onog ko u nemiru živi.

III
Negde pada sneg i deca. Svoje sanke vezuju za velike — prave sanke. Ljudi do nosa umotani u krzna sede na sankama. U ustima im se lule rascvetavaju. Oči svetle na staklenom drumu, dok padaju sekire oni konje gone — pre

polaska — iz male flaše uzmu po gutljaj sunca. Za njima lelulaju, klize na staklenom drumu — na oštrici noža — u potaji kanapom privezane male sanke.

Ne osvrću se, da reći nešto ne bi morali.

A čuje se i u grlu zastalo kikotanje.

Od sreće oči su im ledenjače.

IV

Na krov kuće se baš usprentao, da se sunča hteo je sigurno, i tako je lako pao, kao da smo ga praćkom pogodili, radost nas je obuzela, jednim ravnim kamenom glavu smo mu rascopali, ni pisnuo nije, suva zemlja tvrda je ostala jer krv tekla nije, uzalud je bilo sve.

Majka nam je na komšije sumnjala, proklinjala ih. Nedeljama smo ga po njenoj želji tražili na tavanu u podrumu.

I plakali smo, tužni bili.

V

Zločesto, zločesto je dete dom svoj upalilo.

Prstima je varnicu zaiskrilo u šakama vatru odnegovalo u pepeo da se pretvori nije dalo.

Praznih šaka stoji sada između dva sveta, u sobi: očima ću je-ugasiti-ako-hoću.

Već mu i odelce gori i svilena kosica i igracke sve.

Usta mu se od straha u ranu razvlače.

VI

Kao dete koje je na večitu igru osuđeno, umorilo se, naše čedo ljubljeno.

Na zemlju se baci, i posle ustane, kada shvati da je samo ostalo.

Eno već se u uglu opet igra, kao kada na zidove sobe zaboravismo, jer smo stigli negde.

Glasna testero šta sam ti skrivila?

VII

Ti bi bio kuća gde stanujem —
Ti bi bio grad gde živim —
Ti bi bio zemlja koju gazim —
Jedna kuća, grad, zemlja —

U torbi je hrana za čitav dan, čisto odelo, donji veš, nekoliko drvenih bojica.

Nepovrediv, kako je krenuo, bez trunke iskustva, petogodišnji džeparošu, baš si zaspao

Jedna kuća, grad, zemlja.

VIII

Ponekad posmislim deco, čarobno je ovo, što sam među vama, što kamenje u vodu bacam, čitav dan lepo ravno kamenje, čitav dan tu na obali, u pesku, kosa nam je sigurno i trave puna.

Uveče se kući vratimo —
Večeru od svakog možemo zatražiti —
Čaša nam se slomiti sme —
U kući miševi —
Ovde može postojati sve —
Klimamo glavama —

o tome

O tome kako su dani dugi, kada ruka ispred debe ništa ne trpi. Ne umiruju je mali lukavi predmeti. Čitav svet drhi sklupčan u uglu.

o našim stvarima

Oko mene što vidiš, ništa moje nije. Nema načina da ti bilo šta drugo poklonim osim sebe, i koliko je muka u pokretu tela na ovom vetrovitom prostoru, Vidiš, koliko se trudim, dok mi ruka predmet neki ne oživi, i sa koje daljine svetlost njegova stiže do tebe, dimom i peskom umešana.

na putu kući

Vetar ti pesak raznosi. Iz tvoje šume udarci sekira. Nemaš gde čelo da prisloniš. Vorwärts! — idi dalje.

pesma nad pesmama

A u tvoje šake lice bi moje stalo.

u kojoj herbertu priča svoje snove

Čekaj da ti kažem: do jutra sam noćas čitala i brojala minute do otvaranja pekare, znaš to, u ustima ti ukus toplog bureka od sira, tako sam i zaspala, pored upaljene stone lampe.

Kao da sam izgovorila poslednje reči, i da smo u dogovoreno vreme tamo gde treba da budem. U nepoznatoj sobi, nepoznati spavač, kojeg se ipak sećaš. U lošim filmovima se krivac prestraši ovako kada ugleda pred sobom znakove zločina.

Ostani. Razgovarajmo o nečem drugom. Dodirnem te, ništa se nije promenilo. Pravim grudve od snega, zviždućem.

u kojoj herbertu život svoj ispriča

Na drugoj strani su borovi šume, mekani snežni nanosi, stranputice tela.

u kojoj herbert gleda u njen dlan

Vrtoglavica će te mučiti stoput, pre no što kreneš, a u krug ćeš se vratiti, kao jata ptica iznad sasušenog jezera, U slepoj vrućini žed će te, pesak i prašina mučiti. Bićeš opsenama zarobljena, i dok se jedno drvo, bilo šta, promaja će te ponovo odneti, u zemlju nabiti, uzdiće.

S mađarskog:
Oto Horvat